

VERKLARING

Over de

Eerste Algemene Zendbrief van de Apostel Petrus

Door

Dominicus Goltzius

1 PETRUS 2 VERS 15 EN 16.

Want alzo is het de wil van God, dat gij, weldoende, den mond stopt aan de onwetendheid der dwaze mensen;
Als vrijen, en niet de vrijheid hebbende als een deksel der boosheid, maar als dienstknechten van God

Dat onze gedrag en wandel met *voorzichtigheid* en *Hemelse wijsheid* moet vergezelschap zijn, leert Paulus. Ef.5:15. *Ziet dan hoe gij voorzichtig wandelt, niet als onwijze, maar als wijze.* Dat bestaat nu vooraf in het uitkiezen van de *rechten weg*, terwijl ook verkeerde wegen gevonden worden, die ons afleiden van God en de Hemel, naar de hel toe. Hiertoe worden wij vermaant. Jer.6:16. *Zo zegt de Heere: Staat op de wegen en ziet toe, en vraagt naar de oude paden, waar toch de goede weg is, en wandelt daarin, zo zult gij rust vinden voor uw ziel.* Deze goede weg noemt Salomon. Spr.15:24. *De weg des levens, die de verstandige naar boven is, om af te wijken van de hel beneden.* Doch als men nu die *goeden weg*, die ten leven leidt, gevonden heeft, zo moet onze *geestelijk voorzichtigheid* en *hemelse wijsheid* verder onder andere daarin bestaan, dat men op die wandelweg niet te kort komt en ook niet te ver ga, maar dat men de middelmaat weet te houden en te gebruiken. *De maat is kostelijk*, zegt het spreekwoord onder ons, hebbende dat opzicht op natuurlijke en burgerlijke zaken, die ons dagelijks voorkomen; maar dat geeft, in een goeden zin, ook plaats op onze Christelijke wandel; Ik zeg *in een*

goede zin; want door de *middelmaat* te houden verstaat ik niet, dat men op onze geestelijke weg niet al te ijverig, ook niet al te lauw en traag zou zijn; veel minder dat daardoor zou gemeend worden, dat men door het ene gedeelte God, en voor het andere gedeelte de zonde en de wereld zou dienen; (want dat zijn dingen, die tegen Gods wil en Woord strijden) maar door deze middelmaat te houden versta ik:

Aan de ene kant, dat men niet te kort schiet, om op onze naasten acht te geven, om hem door onze godzaligheid te stichten of door ons goeddoen te overtuigen, zo hij goddeloos en kwalijk spreekt;

Aan de andere kant, dat wij ook niet te ver gaan in onze *Christelijke vrijheid*, die wij als Christenen, in en door Christus verkregen hebben, maar binnen dezelfde palen blijven, zonder *die genade te misbruiken* tot enige soort van goddeloosheid of ontuchtigheid, volgens Jud:4. Want waarlijk hier is een bijzondere *voorzichtigheid en wijsheid* nodig, om zowel het ene te doen, als zich voor het andere te wachten.

Deze *voorzichtigheid* nu en *wijsheid* in onze *Christelijke wandel*, vernemen wij dat de Apostel Petrus ons voorschrijft in dit hoofdstuk en in deze stof, die wij in orde hier onder handen hebben. Want behalve dat wij boven, in vers 12 deze zijn vermaning gehad hebben: *Houdt uw wandel eerlijk onder de Heidenen*; en daar van dit bijzondere in die *eerlijke wandel* hadden aangewezen, om zelfs een *Heidense Overheid onderdanig te wezen*: Zo komt hij in deze twee verzen ons te tonen die *middelmaat*, die wij zo even hebben genoemd; zo, om niet te korte te schieten om de naasten te stichten of te overtuigen door ons weldoen, zowel als, om in onze *Christelijke vrijheid* niet te ver te gaan, om die, als een *dekmantel voor de boosheid te hebben*, maar binnen de behoorlijke palen te gebruiken. Zo horen wij de Apostel van deze beide dingen spreken: *Want zo is het de wil Gods, dat gij weldoende, ect.*

In de voorgaande verhandeling van vers 13 en 14 hebben wij gezegd, dat in deze vermaning, de Apostel aan de onderdanen geeft vanwege hun plicht aan haar Overheid, aan te merken was:

- 1.1. Eerst, het voorstel: Zijt dan alle menselijke ordening onderdanig.
- 1.2. Daarna, een nadere aanwijzing. Hetzij de Koning...Hetzij de Stadthouders
- 1.3. Ten derden, een krachtige bevestiging door drie redenen; waarvan:
 - 1.3.1. De eerste was in de woorden, *Om des Heeren wil*.

1.3.2. De tweede, omdat de Overheid was *tot straf der kwaaddoeners, maar tot prijs degene, die goed doen*. Tot zover hebben wij het afgehandeld.

1.3.3. Volgt nu, in dit 15^e vers, de derde reden

1.3.4. En in het 16^e vers, het vierde deel van deze vermaning, namelijk, een nodige besturing.

1.3.3. Wat nu de *derde reden* van vers 15 betreft, om te bewijzen, dat men alle *menselijke ordening onderdanig* moet zijn, die is voornamelijk genomen van de nuttigheid, die daaruit ontstaan zal voor onwetende mensen. De tweede reden zag op de nuttigheid en noodzakelijkheid van het ambt van de Overheid, tegenover haar onderdanen. En dat nu dit 15^e vers een bijzondere reden in zich heeft, leert het grondwoord, vertaald met *omdat*, hier vertaald als *want*.

In deze reden hebben wij verder op te merken:

1.3.3.1. De voorreden of inleiding die Petrus maakt,

1.3.3.2. De inhoud, met bijzondere aanwijzing waarin de nuttigheid gelegen is.

1.3.3.1. De voorreden of inleiding van de Apostel bestaat in deze woorden: *Alzo is de wil van God*. In plaats dat de Profeten zeggen: *Alzo zegt de Heere*, gebruikt onze Apostel deze woorden: *Alzo is Gods wil*: dat in de zaak en in de daad een en hetzelfde is. Om hier niet breedvoerig te spreken van de *wil Gods*, zeggen wij kort, dat door *Gods wil*, Zijn heilig welbehagen¹ verstaan wordt, wat Hij wil of beliest van Zijn schepsel gedaan of nagelaten te hebben. En zo vat de Apostel het hier ook op. Doch, al hij zegt, *alzo is de wil Gods*, zo moet dat hier ter plaatse, niet op zichzelf staande genomen worden, in deze zin: dat het *Gods wil* en *believen* is, *om alle menselijke ordening onderdanig te zijn*, daarom zult en moet gij het doen; want hoewel dat inderdaad zo is, zo is het nochtans dat de mening van deze woorden niet, omdat de Apostel dat boven al geleert heeft, in die woordjes, *om des Heeren wil*, daarom past het, het beste om deze woorden, *alzo is de wil Gods, conjunctim*, samengevoegd met de volgende woorden, en zo te nemen: *Alzo is de wille Gods, dat gij weldoende*, ect., te kennen gevende, dat Gods wil en believen zich daarin bijzonder openbaart, om aan *dwaze mensen de mond te stoppen*; zoals wij zulke bijzonderheden van *Gods wil* meer vinden; zoals het *Gods wil* is, dat wij

¹ Believen

in Zijn Zoon geloven. Joh.6:40. Onze *heiligmaking*, en dat men zich onthoudt van de *hoererijen*. 1 Thess.4:3. Dat wij Hem *in alles danken*. 1 Thess.5:18. En dat wij *lijdende naar Zijn wil*, onze zielen, aan Hem als de getrouwe Schepper met *weldoen bevelen*, zoals volgen zal in deze brief 1 Pet.4:19.

1.3.3.2. De inhoud nu van deze *reden*, met bijzondere aanwijzing waarin deze nuttigheid gelegen is, is: Dat gij *weldoende* de mond stopt aan de onwetendheid van de *dwaze mensen*. Hier horen wij den Apostel spreken van:

1.3.3.2.1. Van de onwetendheid der *dwaze mensen*.

1.3.3.2.2. Van hun mond te stoppen, en dat

1.3.3.2.3. Door *weldoen*.

1.3.3.2.1. Eerst spreek hij van *onwetendheid der dwaze mensen*, of van zulke *dwaze mensen*, in en bij wie *onwetendheid* is. Als hier gesproken wordt van onwetendheid, zo wordt daardoor niet verstaan een *onwetendheid* in natuurlijke of burgerlijke zaken, maar in bovennatuurlijke en geestelijke dingen. En om met één woord dit te zeggen, door *onwetendheid* hier ter plaatse wordt verstaan dat gebrek, waardoor deze mensen, wiens *mond* moet *gestopt* worden, niet op een rechte wijze God, noch het Evangelie van Christus, noch de staat der Godzaligen, als Godzalige, hier op aarde kenden; uit welke *onwetendheid* dat *kwalijk spreken* voortkwam, van haar, als van kwaaddoeners, zie boven bij vers 12. Zijnde dan de *onwetendheid* de oorsprong en baarmoeder van allerlei kwaad; even als Christus ook leerde. Joh.16:3. *Deze dingen*, u uit de Synagogen te werpen en u te doden, vers 2, *zullen zij u doen om dat zij de Vader niet gekend hebben, noch Mij*. Doch deze *onwetendheid* wordt verzwaard door het onderwerp aan te wijzen, waarin die onwetendheid was; niet in gewone *mensen*, maar *dwaze mensen*. Het Griekse grondwoord, dat de Apostel hier gebruikt is een samenvoeging, die zo'n mens te verstaan geeft, die *geen verstand* heeft, en daarom wordt het in het Nieuwe Testament vertaald, met *onverstandig*, *onwijs*, *dwaas*. En wanneer dan hier in de tekst, de *onwetendheid* toegeschreven wordt aan *dwaze mensen*, of van *dwaze mensen* gesproken wordt, waarin onwetendheid is, zo wordt daardoor niet moeilijk te verstaan gegeven deze waarheid: Dat *onwetende mensen*, verstaat onwetende in goddelijke en hemelse dingen, *met recht dwaze mensen zijn*. En dat kan ook

niet anders zijn, want terwijl de ware wijsheid bestaat in de *kennis* van de *goddelijke zaken*, Die genoemd wordt de wijsheid, die van boven is. Jac:3:17, zo moet volgen, dat zulke die deze kennis niet hebben, de ware wijsheid niet hebben; en die de ware wijsheid niet hebben, die zijn inderdaad *dwaze*. Hiervan is het, dat doorgaans in *Salomons Spreuken*, waarin hij de rechte *wijsheid* leert, een onwetend mens, een zondaar, en die noch weinig of niets van God weet genoemd wordt, een slechte, een zot en een dwaas; Zie maar Spr.1:7. *De dwaze verachten wijsheid en tucht*. En hoe duidelijk wordt dat geleert in Jer. 4:22. Waar de Heere zegt: *Zeker, Mijn volk is dwaas*. Maar waarom? *Mij kennen zij niet*. En wederom: *Het zijn zotte kinderen*. Waarom toch? *Zij zijn niet verstandig: wijs zijn ze om kwaad te doen, maar om goed te doen en weten ze niet*. Een dwaas en onwijs volk vinden wij ook bij elkaar. Deut.32:6. Zo spreekt onze Zaligmaker ook van *dwaze maagden*, in tegenstelling van de *wijze*. Matth.25:2/3. Daar is ook een grote *gelijkheid* en *overeenkomst* tussen een *dwaas*, en zo'n *onwetend mens*: Zoals:

1.3.3.2.1.1. Het is een eigenschap van een *dwaas*, dat hij nietige dingen verkiest boven waardige dingen; wat een ander wegwerpt, dat raapt hij op: Zo is het met een *onwetend mens*, die verkiest de nietige dingen van deze wereld, voor de waardige dingen des hemels; En wat de godzalige als *drek* en *schade* rekenen, dat rapen zij op; En wel daarom, omdat hij de waardij van de hemelse dingen niet kent: Hij heeft met de *Israëlieten* liever de *vleespotten* van Egypte, dan het *Manna*; Met *Ezau* liever een *schotel Linzenmoes*, dan het recht van de *eerstgeboorte*; En met de *Gaderenen* liever de *zwijnen* te behouden, en Christus te verliezen. Zo vinden wij een *dwaas mens*, die alleen *zichzelf* hier op aarde *schatten vergadert*, en *niet* arbeid om *rijk te zijn in God*. Luc.12:20/21.

1.3.3.2.1.2. Een *dwaas* neemt zijn *vermaak* en *vreugde* in die nietige dingen, om dat hij ze hoogacht. Wat doet een onwetend mens, een zondaar anders, dan *blijde te zijn in het kwaad doen*, en *zich te verheugen in de verkeerdheden van de kwaden*. Spr.2:14. Salomo zei eens: Spr.10:23. *Het is voor de zot als spel, schandelijkheid te doen*. En waarlijk, zo is het met een zot in het geestelijke, het is als zijn spel en tijdverdrijf, dat hij zijn *eer* stelt in zijn *schande*. Phil.3:19. En zoals Petrus zegt, 2 Pet.2:13. *Die de dagelijkse weelde haar vermaak achten*. Nog eens:

1.3.3.2.1.3. Een *dwaas* blijft gewoon²² een *dwaas*, al spreekt men tegen hem een raad ten beste, hij zal er weinig of niet naar luisteren; waarop gezien wordt in Spr.27:22. *Al stiet gij de dwaas in een mortier met een stamper in het midden van het gestoten graan, zijn dwaasheid zou van hem niet afwijken.* Zo staat het met menig *onwetend mens*; al wordt hij vermaant, ten beste geraden, al worden hem middelen voorgeschreven, om tot *kennis* te komen, met bedreiging, zo hij niet *verstandig* wordt, hij tot het *eeuwige leven* niet komen kan; wat helpt het? Hij is onverstandig en onwetende, en wil ook zodanig blijven. David zegt van de *goddeloze*, Ps.36:4. *Hij laat na te verstaan tot weldoen*, dat is, hij laat zich niet leren; even als er staat in Jes.26:10. *Wordt de goddelozen genade bewezen, hij en leert evenwel geen gerechtigheid, hij drijft onrecht in een gans richtig land, en hij ziet de hoogheid des Heeren niet aan.*

1.3.3.2.1.Toe-eigening.

Dit mag ons kortelijk leren:

- *Aan de ene kant*, de ellendige staat van *onwetende mensen*. Is een zot en *dwaas mens* geen ellendig mens? Immers ja, verdiend bij andere medelijden: Evenzo is het met mensen, die in *hemelse* en *geestelijke zaken onverstandig* zijn; en wiens *ellende* daardoor vergroot wordt, dat ze zodanig willen blijven. Zij willen liever met hun *dommigheid* en *onverstand* naar de hel gaan, dan dat ze kennis bekomen hebbende, ten *hemel* ingaan. Hoe wonderlijk nieuw zou het hedendaags een *onwetend Christen* voorkomen, dat men tot hem zei: Gij zijt een *dwaas*; en nochtans is het dit, wat Petrus in onze tekst leert, als hij spreekt van de *onwetendheid der dwaze mensen*. Daarom, zoals het wel gebeurt, dat *dwaze mensen*, van het gezelschap der mensen afgescheiden zijnde, wel opgesloten worden in een bijzondere kas, of duistere plaats, om zo hun ellendig leven te eindigen; Zo mogen *onwetende mensen*, die tot kennis van God en Christus en dezelfs goddelijke waarheden niet willen komen, dit hen zeker laten voorstaan, dat er eens een tijd komen zal, waarin ze *afgescheiden* zullen worden van degene, die God hebben gekend en gediend, en opgesloten in een plaats van *rampzalige duisternis*, ik meen de *hel*, om in eeuwigheid zo ellendig en rampzalig te zijn.

- *Aan de andere kant*, de heerlijke staat degene, die God, Christus en de

² Ordinaalijk

goddelijke waarheden kennen; daarin bestaande, dat ze niet dwaas, maar met recht *wijs* en inderdaad *verstandig* zijn. Al heeft iemand nog zo een groten *kennis* in natuurlijk, burgerlijke en historische dingen, en is nog zo ervaren in eerlijke kunsten en wetenschappen, en nochtans deze hemelse kennis niet had, zo is nochtans die kennis, hier mee vergeleken zijnde, niet met al. Waarachtig en aardig is dit zoet versje:

Al wist ik alle dingen en Christus niet en kende,
Zo was ik maar alleen een winkel vol ellende;
En zo ik niets en weet, en de Gekruiste ken,
Zo weet, dat ik geleert, en nu, en eeuwig ben.

Vervolgens, die dan met deze *goddelijke wetenschap* is begaafd, die heeft alle kennis, en is waarlijk *wijs*. Van *Israël* lezen wij, dat hetzelfde ten aanzien van Gods *inzettingen*, onder andere volken aldus zou genoemd worden: *Dit grote volk alleen, is een wijs en verstandig volk*. Deut.4:6. Zou *Israël* daarom als een *wijs en verstandig volk* genoemd worden, omdat het zulke *rechtvaardige* goddelijke *inzettingen en rechten* had. Vers 8. Zal dan die mens niet veel meer een *wijs en verstandig mens* genoemd worden, die niet alleen het Woord Gods, het Woord des Evangelies heeft; maar daar en boven nog *God* als *Zijn Vader*, en *Christus* als zijn *verlosser* kent, ja kent, hetgeen hem tot verkrijging der zaligheid nodig is!

Laat dan de *dwaaze en onwetende mens* vermaand zijn, om zijn *dwaasheid* in *wijsheid* om te keren, dat is, van onwetendheid tot kennis te komen, en van *onverstandig, verstandig* te worden. Deze spreken wij aan met Paulus woorden uit Ef.5:17. *Daarom zijt niet onverstandig, maar verstaat, welke de wil des Heeren is*. In welke plaats meteen aangewezen wordt, op welke manier men verstandig kan worden, namelijk, als men weet, *welke de wil des Heeren zij*. En terwijl *die wil des Heeren* in Zijn Woord ons ontdekt wordt, zo is dit de beste weg, om van onze *geestelijke dwaasheid* verlost te worden en met een *hemelse wijsheid* aangedaan te zijn, dat men zich tot dat Woord Gods begeeft en aan dat Woord houdt; want de *Heilige Schriften* kunnen *ons wijs maken tot zaligheid*. 2 Tim.3:16. Vervolgens begeren wij dan, *dat gij mocht vervuld worden met de kennis van Gods wil, in alle wijsheid en geestelijk verstand, op dat gij mocht wandelen de Heere tot alle behaaglijkheid, in alle goede werken vruchtdragende en opwassende in de kennis Gods*; volgens Col.1:9/10. Zo onderzoekt Gods Woord, als in zich hebbende de

schatten der wijsheid; zo hoort Gods Woord, als het door openbare Predicatiën en Catechisatie u voorgedragen wordt; spreekt van Gods Woord en laat *dat rijkelijk in u wonen in alle wijsheid*. Col.3:16. En, om het hierbij te laten, *behoudt dat en doet het; want dat zal uw wijsheid en uw verstand zijn voor de ogen van andere volken en mensen*; uit Deut.4:6. Zo zal dit verwijt en schandwoord op U niet passen: *de onwetendheid der dwaze mensen*; maar gij zult eerder deze lof hebben, dat gij *aan de onwetendheid van zulke dwaze mensen*, gefundeerd de *mond* zal kunnen *stoppen*, waartoe wij nu komen en zo tot onze tekst wederkeren.

1.3.3.2.2. Het *tweede*, dat ons volgens onze tekst in nadere overweging komt, is een zekere *plicht*, die de Apostel van deze zijn Christenen vereist, bestaande in, *de onwetende en dwaze mensen de mond te doppen*. Het Griekse grondwoord dat de Apostel hier gebruikt, vinden wij ook vertaald met, *muilbanden*, wat gezegd wordt van een *dorsende* Os: zie dat in 1 Kor.9:9, en 1 Tim.5:18. zijn oorsprong nemende van een grondwoord dat, *zo'n band* betekend waarmee de monden van honden of wilde beesten toegebonden worden, zodat ze niet kunnen bijten of verscheuren, hetzij dat het een *toom* is, hetzij een *halster* of een andere *muilband*, waarvan het dan *muilbanden* heet, en zoals hier staat, *de mond stoppen*. De zaak spreekt hier voor zich, dat het oneigenlijk genomen moet worden; en zo opgevat zijnde, is het zoveel, als van de waarheid ener zaak zo overwonnen of overtuigt te zijn, dat men daartegen niets te zeggen heeft, maar stil moet zwijgen. In deze zin vinden wij het in Ps.63:12. *De mond der leugensprekers zal gestopt worden*, en 107:42. *Alle ongerechtigheid stopt hare mond*; dat is, de goddeloze mensen vernemende Gods voorzienigheid over de ellendige, worden gedwongen zich stil te houden, niet meer tegen God durvende te spreken: Zie ook Job.5:16, Matth.22:34 en Rom.3:19. Hierom is het ook dat het, *verbum passivum*, betekent, Stil te zijn, stilzwijgen en verstommen, zoals dat laatste gevonden wordt in Matth.22:12.

Nu, dat mondstoppen vereist hier onze Apostel, willende dat dat van deze Christenen zal voortkomen dat de onwetendheid van de dwaze mensen, gemuilband en overtuigt zullen moeten worden. Om dit beter te verstaan, zullen we eerst nog het volgende moeten bijvoegen:

1.3.3.2.3. Het *derde*, begrijpende het *middel*, waardoor dit *mondstoppen* zou kunnen worden gedaan; namelijk, *weldoende*, of *als gij weldoet*. Wat weldoen

betekend; is bekend; het wordt gesteld tegenover *kwaad doen*, of zich *kwalijk te gedragen*, zo dat een ander oorzaak van opspraak en lastering gegeven wordt; in het tegendeel, *weldoen* is dan zich *eerlijk* en *onberispelijk* te gedragen, in woorden en werken, waardoor dan niet alleen geen oorzaak van *lastering* gegeven wordt, maar veel eer van *welspreken*. En zo is dit het *weldoen*, waar de Apostel hiervan spreekt, en waardoor hij de *mond* van de *kwaadsprekers gestopt* wil hebben. En als wij hier nauwkeurig willen spreken; voor dit *weldoen* verstaat de Apostel in het (al)gemeen, die *eerlijke wandel onder de Heidenen*. Vers 12. Maar eigenlijk en in het bijzonder, die *onderdanigheid*, die zij als Christenen schuldig waren en moesten opdragen aan de *Heidense Overheid*, waaronder zij leefden waar van hij in de twee eerst voorgaande verzen gehandeld had. Nu door dat *weldoen* en schikkelijke of onberispelijke gedrag in gehoorzaamheid, zou zij de *mond toe stoppen aan de onwetende en dwaze mensen*.

Vat dan de zaak zo op: Deze bekeerde Joden, nu Christenen geworden zijnde, levende onder de Heidenen, moesten van zich horen, als of zij *verstoorders* waren van de (al)gemene rust, *verachters* van het regeerambt en genegen tot oproer, ect. Zo werd van hen gesproken, *als van kwaaddoeners*; daar tegen vermaant nu de Apostel hen tot *weldoen*, en bijzonder, om meteen gewillige gehoorzaamheid de *Romeinse Keizer* of zijn *Stadhouder*, onderdanig te zijn; met verzekering, dat ze zich zo in stilheid en zedigheid gedragende, die kwaadsprekers en lasteraars de *mond* zouden *stoppen*, die van het tegendeel overtuigd zijnde, uit hun *weldoen*, zouden beschaamt worden en niets meer daartegen zeggen; of zouden ze hun mond evenwel opendoen, zo zouden ze het moeten doen om loffelijk van hen te spreken. En hoewel ze eerst *onwetende mensen* waren in deze zaak en *dwaze*, zo zouden ze door dit *weldoen* van de Christenen en hun goede gedrag, verstandiger en wijzer worden.

Hier zegt dan de Apostel minder, dan boven in vers 12, en dat zo: Als gij door *onnozelheid* en *eerlijke wandel* en *gehoorzaamheid* aan uw Overheid, dat niet zou kunnen bewerken, dat de *kwaadsprekers* bekeerd worden en *God verheerlijken* in de dag *der bezoeking*, zo zal dit ten minsten daaruit volgen, dat de lastraars de *mond* zal *gestopt* worden, om niet meer kwalijk van u te spreken.

Dit nu brengt de Apostel bij, als een *derde reden*, waarom *men alle menselijke ordening moet onderdanig zijn*, omdat men *zo doende* en *weldoende*, afsnijdt alle opspraak van lastering, en daar men anders door *ongehoorzaamheid* en *rebellie*,

der mensen *monden*, die toch genegen zijn tot *kwaadspreken*, zouden opendoen, wat men moet doen, om dat het Gods wil is.

Ondertussen moeten wij weten, dit een (al)gemene waarheid te zijn:

Dat men *door weldoen de mond moet stoppen van degene, die kwalijk van ons spreken*. Dat wil de Apostel hier, ja, dat *wil God zelf*.

- *Soms* brengt God door Zijn voorzienigheid te weeg, dat de mensen mond, waardoor ze wel kwalijk van God en Zijn wegen spreken, gestopt wordt. Zie de voorgaande plaatsen, Job. 5:16. Ps.107:42, en Rom.3:19.

- *Soms* is dat de plicht van getrouwe Leraars, die de *mond moeten stoppen* van de tegensprekers, en dat door weerlegging van de dwalingen en verdediging van de gezonde leer: zie Tit.1:11, vergeleken met vers 9. Waartoe behoort hetgeen Christus, als *Leraar* gedaan heeft aan de Sadduceeën. Matth.22:34. aj.4.

- *Soms* wordt het verplicht aan alle vrome en godzalige, zoals ons dat hier voorkomt, wat zij aan *kwaadsprekers* en *lasteraars*, waarmee zij ten onrechte beladen worden, hebben te doen, door hun weldoen, dat is, door steeds door te gaan om God te dienen, Hem te vrezen en in zijn wegen te wandelen. En waarom niet? Want:

1.3.3.2.3.1. Dat is zo de *wil Gods*, zoals Petrus hier zegt. En wie zal moedwillig deze wil van God ongehoorzaam willen zijn? Deze *wil Gods* vinden wij ook geopenbaard. Matth.7:12. Alle dingen, die gij wilt dat u de mensen zouden doen, doet gij het ook alzo; want dat *generale* kan en moet op dit *particuliere* toegeëigend worden. Van gelijke, Rom.12:21, welke plaats meer bijzonder is, en *wordt van het kwaad niet overwonnen, maar overwint het kwade door het goede*; want moet men het *kwaad door het goede overwinnen*, zo dan ook, het kwaadspreken van andere door ons weldoen, dat hen de mond zal stoppen.

1.3.3.2.3.2. Ons *weldoen* zal daartoe bijzonder dienstig zijn, zoals Petrus dit hier toezegt. Zie ook Ps.63:12, waar *David* aldus spreekt: *Eenieder, die bij Hem zweert*, dat is, God recht eert en dient, *zal zich beroemen*, zal zich in God met vreugde gelukzalig achten: en wat nog meer? *Want de mond der leugensprekers zal gestopt worden*, te weten, die nu zo stout en onbeschaamd van mij en andere vrome durven liegen, verachtende en uitstrooiende wat zij willen: Ziet daarvan een duidelijk voorbeeld van *David* en zijn handelingen met *Saul*, zijn doodsvijand: want als die in *David's* macht was, dat die hem kon doden, zo heeft hij in plaats daarvan aan *Saul* wel gedaan; waardoor niet alleen *Saul's* mond ten kwade over

David toegesloten werd, maar tot lof over hem geopend, dat hij uitbarstte in deze woorden: *Gij zijt rechtvaardiger dan ik; want gij hebt mij goed vergolden en ik heb u kwaad vergolden.* 1 Sam.24:18. En Christus *weldoen*, waarvan de Evangelische historie vermeld, is hiervan een overvloedig bewijs.

Overtuigd en bestraft moeten dan die mensen zijn, die weinig hierom denken, ja bij wie men wel het tegendeel bevindt, dat is, die door hun *kwaad doen* en goddeloos bedrijf, anderen rechtvaardige oorzaak geven, om de *mond te openen* om kwalijk van hen te spreken. De boze levenswandel van deze Naamchristenen, kan aan *Gods kant* een oorzaak zijn, voor sommige die buiten de Godsdienst zijn, kwalijk van Gods wegen durven te spreken, *om wiens wil Gods naam gelasterd wordt*, waarvan wij in vers 12, gesproken hebben, maar *van de kant van de mensen*, kan het ook zo gebeuren, dat ze de *mond* van boze mensen *openen*, om niet goed van hen te kunnen spreken, waartoe toch de boosheid van de mensen wel genegen is, maar alle kwaad, waartoe zij oorzaak geven. En wij moeten zeggen, dat die onder ons dagelijks wel gevonden worden, die nog met de naam van Gods volk pronken. Doch die moeten weten, dat daar ze niet getracht hebben, *om met weldoen de mond* van lasteraars te *stoppen*, er eens een andere tijd zal komen, waar in de Heere hen over hun boos bedrijf zo zal aanspreken, dat hun *mond* zal *gestopt worden*, en zij in hun consciëntie, die dan wakker zal gemaakt zijn, zo overtuigt zullen wezen, dat ze zullen moeten *verstommen*, zoals te zien en afgebeeld is door die mens, die zonder *Bruiloftskleed* op de bruiloft verscheen, en die een rampzalig einde had. Matth.22:12.

Vermaant moeten wij dan zijn, om deze plicht bij alle gelegenheid waar te nemen, om met gedurig *weldoen de mond te stoppen aan de onwetendheid der dwaze mensen*. Hoewel het te beklagen is, dat deze *onwetendheid der dwaze mensen* onder ons nog gevonden wordt, die ten onrechte kwalijk spreken van de vrome en godvrezende; zo moeten wij nochtans te meer aangezet worden, om in de weg van godzaligheid en een onberispelijke wandel gestadig voort te gaan, om door dat middel hen van hun lasteren te overtuigen en te beschamen en zo te *muilbanden*. Ons *weldoen* moet ook in dit opzicht *vurige kolen op hun hoofden hopen*, Rom.12:40. Laten wij Christus voorbeeld ons hier voor ogen stellen, die gedurig *omging en goed doende*, zo dat ook vele van zijn vijanden tot lof van Hem moesten spreken. En kunnen wij dat juist altijd niet te weeg brengen, dat door ons *weldoen* en godzaligheid, hun mond over ons *gestopt worde*, laten wij dan

denken, dat het *de onwetendheid is van dwaze mensen*, dat is, zij weten niet beter en het is hun dwaasheid toe te *schrijven*; ondertussen mogen wij zeker weten, dat onze vroomheid bij den alziende God zal bekend zijn, die die te zijner tijd voor de dag zal brengen, en ons daarover in tegenwoordigheid en tot spijt van zulke kwaadsprekers genadige vergelding zal doen: Ziet Ps.37:5/6.

1.3.4. In dit 16^e vers geeft de Apostel een *nodige besturing* op het voorgaande; welke zeer wel kan aangemerkt worden, als een *antwoord* op zekere heimelijke *tegenwerping*. Want, merken wij de Joden, als Joden aan, dan mochten ze denken, dat ze een vrij volk waren, staande onder niemand, om die te dienen en te gehoorzamen; zoals zij eens zijden, Joh.8:33. *Wij zijn Abrahams zaad en hebben nooit iemand gediend*. En zien wij hen als *Christenen*, dan moeten ze gezegd hebben: wij zijn immers door Christus *vrijgemaakt*; en nu, wie *vrijgemaakt* is behoort een ander niet onder worpen te wezen. Zie deze moeilijkheid beantwoordt de Apostel in dit vers, als hij hun *vrijheid* eerst toestaat, in een goede zin opgevat; en daarna onderricht, dat die vrijheid niet moet misbruikt worden, maar gebruikt.

1.3.4.1. *Eerst* dan staat de Apostel hun *vrijheid* toe, in dit woord als *vrije*. Om dit te verstaan, zo moeten wij vooraf, met één woord weten, dat er tweeërlei *vrijheid* is:

- Een lichamelijke, die het lichaam betreft en op mensen ziet:
- Een geestelijke, die de ziel betreft en op een geestelijk kwaad ziet, waarvan men vrijgemaakt en verlost wordt.

Van beide is te zien in de discussie tussen Christus en de Joden. Joh.8, waar Christus sprak van een *geestelijke vrijheid*, vers 32/36, maar de Joden van een *lichamelijke vrijheid*, vers 33. *Lichamelijk* wordt iemand *vrij*, als hij na het lichamelijke in banden geslagen geweest zijnde, daaruit verlost wordt; zoals dat was bij de vrijmaking van Israël uit de dienstbaarheid van Egypte en uit de gevangenis van Babel; en zo hebben sommige nog hedendaags het geluk, dat ze uit de banden van de Turk vrijgemaakt worden. Doch deze *vrijheid* is zo gering, dat de Apostel of Gods Geest, in het stuk van de *verlossing* door Christus, daarvan niet zou spreken. Waarom dan hier ook gesproken wordt van de *geestelijke vrijheid*, die anders de *Christelijke vrijheid* genoemd wordt. Dat er nu zo'n vrijheid is, stemt *Petrus* hier stilzwijgend toe, en *Paulus* spreekt er uitdrukkelijk van in Gal.5:1. *Staat dan in de vrijheid, met welke Christus ons vrijgemaakt heeft*. En die

hier aan deel hebben, worden *vrijgelatene des Heeren* genoemd. 1 Cor.7:22.

Om hiervan een weinig meerdere kennis te hebben, zo moeten wij weten, waar in deze *Christelijke vrijheid* bestaat: Namelijk, *niet* in ontslagen te zijn van de gehoorzaamheid aan God of Zijn heilige Wetten, veel minder, dat die ons vrijheid zouden geven tot een los en ongebonden leven, want dat zelve zal Petrus terstond in deze tekst zelf krachtig tegenspreken. *Maar*, zij is gelegen in een ontslag van bijzondere lastige en schadelijke onderwerpingen of dienstbaarheden zoals:

1.3.4.1.a. Van het *juk* van *zowel* van de ceremoniën wetten; volgens Gal.5:1. Christus hebbende dat *handschrift uitgewist*. Col.2:14. Ziet ook Hebr.13:9/10. Als van menselijke inzettingen; volgens hetgeen wij gehoord hebben in 1 Pet.1:18. Dit noemt Paulus in 1 Cor.7:23. *Dienstknechten der mensen te worden*: en hij vraagt erover in Col.2:20. Wat wordt gij nog met inzettingen belast?

1.3.4.b. *Van de strenge eis der Wet* van volmaakte gehoorzaamheid; zo dat wij evenwel zalig kunnen worden, hoewel wij die zelf niet volbrengen. Dit noemt Paulus in Rom.6:14. *Gij zijt niet onder de Wet, maar onder de genade*, en in Rom. 7:6. *Vrijgemaakt zijnde van de Wet*.

1.3.4.1.c. Van de *zonde*, zowel ten aanzien van dezelfde *heerschappij*, volgens Rom.6:14, en 8:2. *vrijgemaakt van de wet der zonde*: als ten aanzien van haar straf; genoemd de *vloek der Wet*, waarvan Christus ons *verlost* heeft. Gal.3:3. Zie ook Rom.8.1.

1.3.4.1.d. Van de *vreze des doods*, Hebr.2:14, 1 Cor.15:55, *des duivels.*, Ef.4:8, en Col.1:13, en *der hel*, 1 Cor.15:55. En dat alles volgens de belofte, Hos.13:14. *Ik zal ze van het geweld der hel verlossen, Ik zal ze vrijmaken van de dood*.

Ziet daarin het kort, waarin de Christelijke vrijheid bestaat; die ook wel in enige mate geweest is onder het volk van het oude Testament, maar niet in zo'n grote mate, als onder het Nieuwe Testament, dan wanneer Christus zelf de *gevangenen vrijheid* zou *toeroepen*, volgens de voorzegging van Jes.61:1, en de vervulling Luc.4:18. En op deze vrijheid ziet onze Apostel, wanneer hij hier de Joden toestaat dat zij als vrij mogen aangemerkt worden. Doch:

1.3.4.2. Ten tweede onderricht hij hen tegelijk, dat ze die niet moeten misbruiken, in deze woorden: *En niet de vrijheid hebbende, als een deksel der boosheid*. Het Griekse grondwoord voor deksel, word nergens anders dan hier ter plaatse gevonden, afkomende van het grondwoord voor bedekken. Deze

spreekwijze, die de Apostel hier gebruikt, is ontleend van iemand die enige misgestalte of onaanzienlijkheid in zijn aangezicht vernemende, die met een sluier of enig ander *deksel* bedekt. Dat eigenlijke gebruikt de Apostel hier oneigenlijk, passende dat toe op de boosheid van sommige mensen, die onder de schijn van Religie en deksel van de *Christelijke vrijheid*, het vlees de volle toom geven; Wat hij hier zoekt te voorkomen, als hij zegt, dat men deze geestelijke *vrijheid*, door Christus te weeg gebracht, niet moet maken of hebben tot een *deksel der boosheid*; wat geschied, als men zijn *boosheid* onder een *deksel* of voorwendsel van die *vrijheid* bedrijft; als men denkt: *Christus* heeft Zijn volk *vrijgemaakt*, zo mag ik ook vrijelijk na mijn goeddunken leven, daar ik onder *Zijn volk* gebracht ben. Dit is in het bijzonder Petrus doel om hierdoor te leren, dat niemand onder het *deksel* van deze *vrijheid* die *boosheid* zou beoefenen, om onderdanigheid te weigeren aan de Overheid, maar tegen dezelve op te staan, zoals dit vers, als hangende aan het 13^e vers, moet verstaan en opgevat worden. Ondertussen is ook dit in het (al)gemeen waarachtig:

Dat niemand de *Christelijke vrijheid* moet misbruiken tot *boosheid* of *goddeloosheid* te plegen. Dit verbiedt niet alleen *Petrus* hier, maar ook *Paulus*, Gal.5:13. *Gij zijt tot vrijheid geroepen, broeders; alleen gebruikt de vrijheid niet tot een oorzaak voor het vlees.* En op een andere plaats en met andere woorden, drukt hij het zo uit. 1 Cor.8:9. *Ziet toe, dat deze uw macht, verstaat daar door de Christelijke vrijheid, zoals uit vers 7 en 8 te zien is, niet enigerwijze een aanstoot worde degenen, die zwak zijn, en nu, die wordt tot een aanstoot, als een ander tot bedrieglijk kwaad doen gebracht wordt, als hij dat in ons ziet. En geen wonder: want,*

1.3.4.2.1. *Deze vrijheid* is ons door Christus geworden; zoals *Paulus* leert met die uitgedrukte woorden in Gal.5:1. *De vrijheid, waarmee Christus ons vrijgemaakt heeft, En Christus zelf in Joh.8:33. Indiende Zoon u zal vrijgemaakt hebben, ect, Maar nu, is Christus een dienaar der zonde? Dat zij verre.* Gal.2:17.

1.3.4.2.2. *Deze vrijheid* wordt ons verkondigt door het *Evangelie* der genade, die door dat middel daar aan deel krijgen. Dit noemt Christus in Joh.8:32. *De waarheid zal u vrijmaken.* En hier vandaan noemt de Apostel *Jacobus*, in Jac. 2:12, het *Evangelie: De Wet der vrijheid.* Maar nu, het *Evangelie* leert ons niet goddeloosheid te bedrijven, maar die te verzaken en *godzalig te leven*, zie Tit. 2:11/12. Uit het *Evangelie* worden wij geleert, hoe wij het *Evangelie van Christus*

waardig moeten wandelen, namelijk, in alle godzaligheid en eerbaarheid. Phil.1:27.

1.3.4.2.3 *Deze vrijheid* is ook een werking van Gods Geest, Die de gelovigen hiervan verzegelt in hun harten: *want waar de Geeft des Heeren is, daar is vrijheid*, zegt de Apostel. 2 Cor.3:17. En dat geeft hij ook te verstaan Rom.8:2. *De Wet des Geestes des levens in Christus Jezus*, dat is, de levendmakende Geest, Die in Christus is, *heeft mij vrijgemaakt*, ect, Nu weten wij, dat Gods Geest, als een *Heilige Geest* zijnde, niemand aanpoort tot *boosheid*, maar tot *heiligheid*.

Bestraft moeten dan degenen worden, die deze *vrijheid* maken tot een *deksel der boosheid*, dat is, die de genade van onze God en Zaligmaker Jezus Christus misbruiken tot allerlei zonde en boosheid. Zulke mensen vond Paulus in zijn tijd, die durfden te zeggen: *Laat ons in de zonde blijven, op dat de genade te meerder worde*: uit Rom.6:1. Judas spreekt van: *goddelozen, die de genade onzes Gods veranderden in ontuchtigheid*. Jud:4, en Petrus van zulke, die *zichzelven vrijheid beloofden*, dat is, een vleeselijke vrijheid, onder het deksel van het Evangelie; *daar zij ondertussen dienstknechten der verdorvenheid* waren. 2 Pet.2:19. En hoe wenselijk zou het zijn, dat er heden ten dage onder ons zulke Christenen niet gevonden werden, die de *Christelijke vrijheid hebben tot een deksel* hunner *boosheid*; maar dit ziet men in zodanige, die daarom de Christelijke religie belijden, op dat ze door dat middel, tot hoge bedieningen op klimmende, beter hun begeerlijkheid en onverzadelijke gierigheid vervullen mogen. Idem, die van *Christus*, en de *zaligheid* door Hem verkregen, horende prediken, en van de *genade*, die God een boetvaardige zondaar bewijst in Christus, op die dingen te vrijer zondigen; misschien bij zichzelf dit overleggende: Doe ik al wat kwaad en heb ik mijn afwijkingen, wel niemand is er zonder zonde, Christus heeft voor onze zonden betaalt, God is een genadige en vergevende God, ect. Doch tot zulke die zeggen, *Laat ons het kwade doen, om dat God ons goed doet, of, opdat het goede daaruit voort kome*, zeggen wij met de Apostel, dat de *zulken hunner verdoemenis rechtvaardig is*. Rom.3:8. En dat te meer, omdat dit des Duivels redenkunst is, van de genade Gods te discussiëren of besluit te maken tot zondigen: Zie Matth.4:6. Deze zijn *verachters van de rijkdom van Gods goedertierenheid*: en wat hebben die anders te verwachten dan Gods *toorn*, die zij in *hun hardigheid en onbekeerlijk hart, als een schat vergaderen, in de dag des toorns en der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gots*. Rom. 2:4/5.

Wij moeten ons dan gewaarschuwd houden, om ons aan dit kwaad niet schuldig te maken. Wij staan in de *Christelijke vrijheid*, die ons door het Evangelie verkondigd en toegebracht wordt; wel laat ons dan toezien, dat wij die niet hebben tot een *deksel der boosheid*, noch daarom te vrijer tot zonden door te gaan; want wij mogen ons billijk tegemoet voeren, dat, als wij daarom vrijer zondigen, God daarom ons vrijer en zwaarder zal straffen. En laten wij dan deze *genade niet te vergeefs hebben ontvangen*, 2 Cor.6:1. Maar laten wij ons gedragen en laten wij wandelen *waardiglijk dezer roeping met welken wij geroepen zijn*; volgens Ef.4:1. En begeert iemand te weten waarin dat bestaat? Onze Apostel wijst ons dat in de tekst aan, als hij zegt, Dat wij ons gedragen moeten,

Als dienstknechten Gods, dat is, die tevoren *dienstknechten* der zonde en des Duivels waren, moeten zich uit kracht van deze *vrijheid* aanstellen als *dienstknechten Gods*; Die tevoren de zonde en de Duivel *dienden*, moeten nu God en Christus *dienen*. Dit voegt de Apostel om twee redenen bij het voorgaande:

- Eerst, om aan te wijzen, dat deze *tweeërlei dienstbaarheid* zeer goed met elkaar bestaan kan, namelijk, de Overheid onderworpen te zijn en God te dienen; zoals onze Zaligmaker dat ook leert. Matth.22:21. En Paulus met duidelijke woorden, 1 Cor.7:22. *Die in de Heere geroepen is, een dienstknecht zijnde, is een vrijgelatene des Heeren*.

- Daarna, om te leren, dat het zover daarvandaan is, dat deze *vrijheid* ons een *deksel* van *boosheid* zou wezen, dat die ons eerder een spoor moet zijn, om God te dienen; zoals ons geleerd wordt, Luc.1:74. *Dat wij verlost zijnde... Hem dienen zouden*.

Wel aan dan: Laat dit ons gezegd zijn tot *vermaning*, om ons uit aanmerking van onze Christelijke vrijheid te gedragen, als *dienstknechten* en *dienstmaagden* Gods en Christus, in een gewillige *onderdanigheid*, *vreze*, *liefde*, *eer* en *allerlei dienst*. Is iemand uit een lichamelijke slavernij verlost, hij zal zijn vrijmaker dankbaar zijn: Wij dan zo veel te meer, om dat dit is de *ware vrijheid*. Joh.8:36. Dan zullen wij daarop ons kunnen verzekeren, dat wij ons hier gedragen hebbende als dienstknechten Gods, hier namaals eens zullen horen: wel, gij goede en getrouwe dienstknecht. Matth.25:23.